

Korkkikerroskääpä

Gräddticka

Perenniporia subacida

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Korkkikerroskäävän itiöemä on monivuotinen, alustan myötäinen, suuri (jopa yli 2 m puunrunгон suunnassa) ja useimmiten alle 1 cm paksuinen. Nuori itiöemä kasvaa puunkuoren koloja seuraillen ja vanha levittäytyy usein laajalle alueelle puun alapinnalla. Tuoreena se on tanakka, juustomainen sekä taivutettaessa lohkeava; kuivana korkkimainen ja kevyt. Yleisväritys on kermanvalkoinen tai kellertävä. Vanhojen itiöemien kuolleet reuna-alueet ovat väriltään kirkkaan oranssinruskeat tai meripihkan väriset. Pillejä on 4–7 millimetrillä. Itiöemän vinosti kasvaneissa pinnoissa on usein laajoja pillittömiä alueita tai pillien muodostamia portaita.

Elinympäristö ja levinneisyys

Korkkikerroskääpä kasvaa vanhoissa metsissä, korpikuusi-koissa, märkien rahkasammalpainanteiden tai purojen läheisyydessä ja toisinaan talousmetsissä. Kasvuympäristö on usein kostea ja alustana toimivat kuorelliset maapuut ja lahonneet juurakot. Korkkikerroskäävän pääasiallisin isäntäpuu on kuusi, mutta joskus harvoin sitä tavataan myös männällä, koivulla tai haavalla. Korkkikerroskääpä esiintyy maassamme kauttaaltaan hyvin harvalukuisena.

Nykytila ja uhkatekijät

Korkkikerroskäävän taantumisen syinä ovat muun muassa vanhojen metsien vähäisyys ja lahopuiden niukkuus soveliaassa kosteahkossa ympäristössä.

Hoitosuosituks

Korkkikerroskäävän menestymisen kannalta tärkeää olisi etenkin riittävän lahopuumäärän turvaaminen. Talousmetsissä yksittäiset tuulenkaadot tai muutamien kaatuneiden puiden ryhmät tulisi jättää alueelle metsänkäsittelyn yhteydessä. Hakkuissa kasvupaikan ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä ja kuivattavia toimenpiteitä tulisi välttää, jotta kostea pienilmasto säilyisi kasvupaikalla.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.
- Niemelä T. 2004. Suomen kääpien määrittäysopas. Viidestoista uudistettu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 184. Yliopistopaino, Helsinki 2004. 148 s.

Kuva: Jorma Pennanen